

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.

első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

Készülődések.

Pécs, 1900. október 2.

A magyar képviselők erkölcsi mintha megváltoztak volna, mintha a tisztelt honatyák kezdenének törődni választóik véleményével, oly sűrű egymásutánban tartják beszámolóikat szerte az országban. Igaz, hogy ezt a jelenséget némi részben a közlő választások is idézik elő, de egyedüli oknak mégsem tekinthetjük, mert hát választások máskor is voltak s mégsem tapasztalhattuk, hogy a képviselők már 8—10 hónappal előbb keresték volna az érintkezést a választó közönséggel.

Hogy ezt a képviselők már most tesszik, annak mélyebben rejlő oka van s ez az, hogy nagy események előestéjén áll az ország, amelyek esetleg még alkotmányválsággal is fenyegetnek. Ezekkel szemben szükséges fölértesíteni a nemzet hangulatát, hogy kellő erélyességgel legyen képes ellentálni a támadásoknak, a melyek Magyarország jogai és vagyoni érdekei ellen várhatók.

Mert hasztalan a bekövetkezendő választások tisztaságának hangoztatása, ha az ország alvó közvéleménye föl nem ébred lethargikus álmából. A Tisza-Bánffy-korszak méltó hatása annyira megrontotta a politikai erkölcsöket, hogy az a polgári öntudat, a melynek irányt kellene szabnia az ország ügyeinek intézésénél, magától nem képes fölemelkedni, habár a ránehezült súly alól föl is szabadult. Ugy vagyunk ezzel, mint a nagy terhet sokáig cipelt ember, aki még akkor is érzi a hátán a teher nyomását, mikor azt már levetette.

Azért igazat kell adnunk *Polonyi Gézá*nak, aki szoboszlai beszámolójában őszintén kijelentette, hogy még a tiszta választásoktól sem várja a függetlenségi pártnak többségre jutását. Nem mintha a választók többsége meg nem lenne győződve e párt programjának helyes volta felől s lelkéből nem óhajtana annak érvényesülését, hanem mert azok a választók, akik bármiféle összeköttetésben vannak a kormányval, már megszokták, hogy a választásoknál elhallgattassák belső meggyőződésüket s a hatalom kedvezését ke-

ressék azzal, hogy a kormány jelöltjére adják szavazatukat.

A nemzet akaratának a választásoknál való érvényesüléséről addig, míg csak 800.000, vagy akár egy millió felüli polgár bír választási jogosultsággal, beszélni sem lehet, mert ezeknek a fele, mint tisztviselő, regále-bérlő, vagy más vállalkozó már előre lekötöttnek érzi magát arra, hogy kormánypárti jelöltre szavazzon. Arra pedig várni, hogy a nemzet milliós nyervek befolyást a parlament megalakításába, nem lehet, mert a veszedelem előbb bekövetkezik. Ausztriában a krízis egyre akutabb jeleket ölt s az új birodalmi gyűlésről mindenki előre tudja, hogy rosszabb lesz annál, a melyet fölcsaltak. Ez okvetlenül maga után vonja az ottani alkotmány végleges bukását s akkor Magyarország a hatvanhetes többség óriás volta mellett is az elé a kényszerűség elé lesz állítva, hogy a hatvanhetes kiegyezést meg kell változtatnia.

Minden erővel azon kell tehát lennie minden igaz magyar érzelmű választópolgárnak, hogy ez a változtatás ne legyen egyértelmű a visszafejlesztéssel, a realunió kötelekeinek szorosabbra fűzésével, hanem ellenkezőleg, a bomladozó osztrák szövetségéstől — a mennyire csak az uralkodó személyének közössége engedi — elszigetelten építtessék ki az önálló, független magyar állam, mint ezt a pragmatika szankció s az 1791-ki alapvető törvények előírják.

Abban a küzdelemben, a melyet Magyarországnak a hatvanhetes törvény szükség szerű megváltoztatása körül az udvari törekvésekkel meg kellend vinnia, meg kell törniök a mostani közjogi pártkereknek s a szabadelvű pártnak a függetlenségi párttal karöltve kell harcolni általi önállóságunk teljes kivívásáért, mert a mit ebből Deák Ferenc 1867-ben engedett, azt csak az osztrák alkotmányosság kedvéért engedte.

És hogy ez nem hiu ábrándkép, arról bizonyosságot tesznek a kormánypárt köréből mind sűrűbben felhangzó ily értelmű nyilatkozatok. Már *Apponyi Albert* kijelentette jászberényi beszédében, hogy a hatvanhetes törvény megváltoztatása esetén a revízió iránya nem lehet más,

mint Magyarország függetlenségének teljesebb érvényesítése és a „szűkebb kapcsolat” eszméjének teljes elejtése. Hasonló szellemben nyilatkozott *Chortin Ferenc*, a szabadelvűpárt régi oszlopos tagja s legutóbb *Biró Lajos*, szintén kormánypárti képviselő. Ez utóbbi Csányon tartott beszámolójában egyenesen kijelentette, hogy az osztrák bomlás előjeleivel szemben a hatvanhetes kapcsolatot egy ily enervált, beteg államtömbhöz a nemzet jelenére és jövőjére épp úgy, mint a királyi trónra veszélyesnek tartja.

Ily nézetek terjednek magában a hatvanhetes pártban a küszöbön állónak felismert közjogi átalakulást illetőleg, egyáltalán nincs tehát kizárva a lehetősége annak, hogy a függetlenségi párt programját maga a viszonyoknak kényszerítő hatalma fogja a megvalósulás felé terelni. De hogy erre bizton számítani is lehessen, ahhoz okvetlenül szükséges, hogy a nemzet erőteljes közvéleménye foglaljon állást a „szűkebb kapcsolat” kisértő szelleme ellen és Magyarország függetlenségének teljesebb érvényesülése mellett.

A közvéleménynek pedig ez irányban meg kell nyilatkoznia pártkülönbség nélkül, mert hisz a kormánypárt is megtagadná Deák Ferenc politikáját, ha nem az osztrák alkotmányosság által előidézett szükségnek tekintené a hatvanhetes törvényben megalkotott közösügyes államszervezetet, hanem azt minden körülmények közt, az abszolút uralom alatt álló Ausztriával is föntartandónak kimondaná.

A függetlenségi párt a közösügyes realuniót az alkotmányos Ausztriával is veszedelmesnek hirdeti, a hatvanhetes törvény csak az osztrák abszolútizmus esetén látja fennforogni ezt a veszedelmet: az elvi különbség tehát a függetlenségi párt és a hatvanhetes törvény megalkotóinak állásontja között megszűnt, mihelyt Ausztriában az alkotmány csődöt mendott, mert ebben az esetben már mind a két politikai irány képviselői kárhözatosnak jelentették ki a mostani közjogi kapcsolat föntartását.

Ezt értesse meg a magyar nemzet osztatlan közvéleménye a mandátumra pályázókkal, bármely párt kötelekéhez is

Csuda olcsóság a BÉKA boltban!

Őszi és téli piquet paplan, zsebkendők, frotir és damaszt törülközők, továbbá vászon, kanavász, chiffon és grádli meglepő olcsón; szép választék selymekben és női ruhaszövetekben, új barchetek minden lehető színben és minőségben csak a **BÉKA**-nál kapható olcsón.

Irgalmasok-utca 10. sz. (Saját házban.)

tartozzanak s akkor bizalommal nézhetünk eléje a nehéz küzdelemnek, a melyet állami önállóságunkért a közeljövőben meg kellend vívunk.

Hírek.

Pécs, 1900. október 2.

A házasság tana.

Chicagó: Cummnok tanár házassodni óhajtó urak és hölgyek számára Chicagóban tanfolyamot nyitott.

Uraim, hölgyeim!

A házasság nehéz dolog. Nagy bátorság és néha megfontolatlanság kell hozzá. Kivált, mikor még nincs megkötve. Utóbb hasztalan a panasz, a sóhaj, ez mitsem változtat a már egyszer befejezett dolgon.

Hogy a házasuló férfiaknak mi a kötelessége a házasság után, azt bővebben fejtegetni fölösleges. De hogy mi a tisztje a házasság előtt, erre kell kioktatni. Mert hát az ember, közönséges számítás szerint, csak egyszer vőlegény és ekkor megengedheti magának azt a fényűzést, hogy ne legyen ostoba, rövidlátó és félszeg.

Hogy állunk a nőkkel? Nos ők ugyan kevésbé vannak tisztában azzal, hogy mi és hogyan fog történni a házasság után, de a házasság előtt bizony ők is rá szorulnak arra a tanításra, a mit a chicagói urak és hölgyek nyernek a derék Cummnok urtól.

El tudom képzelni, milyen lehet ennek az úrnak az iskolája. Olyasféle bálterem, vagy mondjuk, tánchely. Nők, férfiak illően öltözködve megjelennek s hallgatják a tanár ajkairól a házasság tanát. S merek fogadni, hogy a legtöbb házaspár ezekből a tanítványokból kerül ki.

Cummnok ur tehát egy kalap alatt házasságszerző is. És mint ilyen, bizonyára nagyobb sikereket ér el.

Pedig az a sok apró kedvesség, hajszálalig menő gondosság, a mit a vőlegényi és menyasszonyi időszak megkövetel, bizony elég sok arra, hogy külön tanítani kelljen.

A mamák korszaka immár letűnt. Légy üdvözölve, házasság tana! Ezen legujabb

tudomány könyvét Cummnok ur valószínűleg árusítja is a yankeek boldog hazájában. Belőle a következő lapokat téptem ki hevenyében:

Menyasszonyoknak.

I. Főszabály: Hízog arc képet küldj a vőlegényednek!

II. Ne keresd, hogy milyen a vőlegényed bajusza, sőt akkor se keresd, ha nincs.

III. Ha menyasszony vagy, légy ábrándozó!

IV. Ne mutasd, hogy rajongsz vőlegényedért!

V. Kibontott hajjal, mosdatlanul stb. ne fogadd őt!

Vőlegényeknek.

I. Főszabály: Hozomany nélkül ne nősülj!

II. Elavult tétel az, hogy nézd meg az anyját, vedd el a leányát. Legjobb, ha az ember az anyját nem ismeri.

III. Ha vőlegény vagy, légy vőlegény s ne hitvány, gyöngé báb!

IV. Kézcsókon kezdjed s úgy folytassad fokozatosan!

V. Az ajándékot valahogy ott ne felejtse az ékszerboltban — mindörökre!

VI. Ne légy izgatott. Mutasd meg, hogy elhatározásod komoly és bevégzett!

VII. Hízelegj a leendő anyósoknak!

VIII. Kártyázz a leendő apóssal, de csak garasos parthieket.

IX. Köss fegyverbarátságot hitelezőiddel.

X. Ne veszítsd el a jegygyűrűt!

XI. Ne háj rá a menyasszonyod uszalyára!

XII. Az üdvözléseket szívélyesen viszonozd!

XIII. A menyasszony születésnapjára ne légy kíváncsi!

XIV. A mama nevenapjáról meg ne feledkezzel stb.

XV. Légy izgatott és csupa bizonytalanság!

XVI. Minden egyebekben fordulj bizalommal a mamához

Lépj be mindenki a chicagói iskola rendkívüli hallgatóinak sorába, mert régi igazság, hogy mindenkit erhet baleset.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Karcolatok az 1848/9-ik évi szabadságharc alatti magyar szini-világból.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Irta: B. Alajos.

Bizony kevés volt azon magyar színigazgatóknak a száma, a kiknek kedvük volt ama háborus időben színész-trupot vezetni, mert az arravaló színészgyerekek odaszegődtek a harcoló truppokhoz és így nem volt kivél, de meg nem is volt kinek játszani.

Amint tudjuk is, alig volt az 1848/9. évben egypár színigazgató. Kolozsvárott *Albissy* és *Boer* vezetése alatt működött néhány katonának már nem való színművész. Keszy pedig Bem seregének a nyomában járt néhány szinte rokkantlábú színészszel, s ahol lehetett és volt idő a mulatságra, ott rögtönöztek egy sátor, a sátorba pedig egypár kisebb fajta hordót, ennek tetejébe a deszkákat, a deszkákra pedig egy pár lécet s ha az nem volt kézügyben, akkor néhány karót, amire felszegezték az elő és hátsó függönyt és kész volt a Thália temploma.

Itt aztán hozzászegődtek a színész-csapatok a táborban levő volt színészek, most harcoló honvédek, s le a borjuval, fel az állszakállal, olyan hatalmas produkciókat csap-

tak, hogy mértföldekre elhallatszott a táborbeli publikum kacaja az ólalkodó ellenség boszúságára.

Ez a két társulat működött Erdélyben.

Magyarországon már több volt. Latabár nem hagyott fel a direktiójával. Őt nem zavarta a háború. Ment abba a megyébe s abba a városba társulatával, ahol a magyar parancsolt. De eszes és praktikus ember lévén, ott is megfordult hébe-hóba, ahol német generális volt az ur. — Így például 1849. telén Schlick tisztjeinek is játszott, sőt gut gesinnt embernek tartották őt, amin a forradalom lezajlása után társulatának élményei elbeszélése közben jókat kacagott.

Chiabai és *Pozsonyi* szintén vezették a rokkantak seregéből álló társulataikat, többnyire azon módon, mint Keszy Erdélyben. A honvédeknek játszottak honvéd-színészekkel. Pénz volt elég. S ha értékesíteni nem lehetett, ott volt a tábor után vonuló rengeteg társzeker. Volt azon bor, szalonna, kenyér stb. Ergo a táborral vonuló színész-trupp nem éhezett, sőt egy-két színészsző markotányoskodott s annyi pénze volt, hogy alig győzte a német a lezajlás után elégetni.

A Pazmany és Latabár-féle élelmes igazgatók között tartozott ő. Az ő társulata is játszott németnek-magyaroknak, csak azt nézte, hol volt nagyobb összpontosítás, mindegy volt neki bármely város is, nem félt, mert volt neki egy mágnes.

Ez a mágnes pedig a *szép Szabóné* volt. Nem született még meg olyan piktor,

Naptrend 1900. október 3-án

Naptár: szerda, okt. 3. — Róm. kath.: Kandid. — Prot.: Kandid. — Görög-kel. (szept. 20.) Euszták. — Zsidó: Jom-Kippur. — Nap két 6 óra 4 perckor, nyugszik 5 óra 33 perckor. — Hold két délután 2 óra 17 perckor; nyugszik éjféltkor.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézet elzése szerint: száraz, meleg idő és zivatarok várhatók. **Árvaházi igazgató választmány** ülése d. e. 9 órakor a megyeházán.

Megyei nyudijválasztmány ülése d. e. 1/2 10 órakor.

Megyei állandó választmány ülése d. e. 10 órakor.

Színház: »Menyem«, vigjáték.

— (Karcolatok az 1848/9-dik évi szabadságharc alatti magyar színészvilágból.)

Nagyérdékű tárcasorozatot kezdünk meg e cím alatt mai számunkban. A szabadságharc alatti színészet alakjait mutatja be e tárcasorozatban *Bogyó* Alajos bátyánk, ki mint az akkori nagy idők tanúja s később maga is szinidirektor, saját közvetlen tapasztalatait tárja élvezetes történetek keretében az olvasók elé. — Hiszszük, hogy a nagyérdékű tárcasorozat olvasóinknak általában megnyeritetszését s különösen érdeklődéssel fogják olvasni Tháliánknak éppen csak az imént haza, otthonukba érkezett papjai és papnői, kiknek a tárcasorozat közlésével lapunk bizonyára külön is s epen alkalmoszerűleg élvezetet fog szerezni.

— (Aranymisés áldozár.) *Hangy* Nándor, ibafai plébános — mint értesülünk — ma délelőtt kilenc órakor olvasta aranymiséjét az ibafai községi templomban. A szép ünnepélyen a meghívott papságon kívül jelen voltak *Jeszenszky* Ferenc orsz. képviselő és Pécsről *Waniss* Sandor központi járási főszolgabíró.

— (A főgimnáziumi ifjuság zarándoklata Gyüdre.) Még a múlt iskolásvben határozta el a tanári kar, hogy a keresztény Magyarországnak tennálásának 900 éves jubileuma alkalmából az ifjusággal zarándoklatot vezetnek *Mária Gyüdre*, hogy lerójják lelkesedni tudó szívük háláját Magyarország Patrónaja iránt. A körülmények úgy hozták magukkal, hogy ezt a zarándoklatot mindedig

aki a szépségnek kellekeit oly módon felőlelő tökéletes képet képes lett volna előállítani, mint a melyet az isteni tökéletesség a szép Szabónéban összpontosított.

E karcolatok írója látta, ismerte, bámulta 1849-ben. — Azután látta és csodálta 17 év múlva, 1866-ban ezt a volt fenomenális szépségű hölgyet, aki még romjaiban is érdekes alak maradt.

Nem is kísértjük meg szép Szabóné csodás idomait, gyönyörű sudár termetét, parázs nagy gyilkoló fekete szemét, alabastrom fehérhűsgű hosszukás arcát leírni, mert ehhez ifju, költői lélek kell, akinek, tolla a valóságot fiatal tüzzel képes lefesteni de mi, a kiknek már csak meleg cipő és olvasó kell a kezökbe, minek is kísérelnénk meg efajta buzgóságot.

Elég az hozzá, hogy ez a szép Szabóné olyan szép perszóna volt, hogy noha a java kenyerünket megettük és Tolnát, Baranyát, ungot, berket bejártuk, no meg e szép haza határán túl is kóboroltunk egy kicsit, de a szép Szabónéhoz hasonló fehérsépet nem láttunk és nem találtunk sehol.

Hisz az egész országban önkéntelenül született meg a »szép« mellékeve, mert a merre ment, ahol megfordult, mindenki megállt és megadta neki a nevet ekként: »Ej, beh szép asszony!« Így lett belőle szép Szabóné. Csak e néven lehetett tudni a színésznél, kiről van szó, mert abban az időben 3—4 Szabóné is volt a színésznél.

Nos hát biz egy ilyen szép színészsző mágnes volt akkor a direktornak, főleg hozzá

nem lehetett megtartani. Az iskolai év végén összetorlódott munka, a nagy jubileumi ünnepek visszaszorították ezt a szerény ünnepet; a püspöki körmenetbe nem lehetett elhelyezni az ifjúságot, azért most vasárnap (okt. 7.) Magyarország Pátrónájának ünnepén fogják szándékukat végrehajtani. Reggel fél 6-kor a rendes vonattal mennek Vokányig, onnan processzióban Gyűdre, hol 9 órakor ünnepélyes szt. mise lesz. Szt. mise alatt *Légár Hugó* tanár alkalmi szt. beszédet mond. Mise után felvonulás a jubileumi kereszthez, fél 12 kor ebéd, utána pihenés. A visszaindulás ideje még nincs meghatározva, mert ha kellő számban (300) lesznek a résztvevők, akkor külön-vonaton térnek vissza egy 4 óra tájban; ellenkező esetben a 3 órai vonattal kellene haza jönni. Megjegyzendő, hogy a záródoklatban részt vehetnek, sőt nagy szíveséggel fáttnak a szülők s az ifjúság jóbarátai is; csak hogy az intézkedések megtétele végett szükséges, hogy ezek is idejében — lehetőleg csütörtök estig — értesítsék a rendezőseget.

— **(Személyi hírek.)** *Tormay* Károly alispán, ki tegnap Budapestről Mohácsra utazott, hogy ott a »Pécs« hajó felszentelésén részt vegyen, még ma is — hivatalos ügyben — Mohácsra időzik, honnan holnap reggel tér haza. — *Igaz Béla*, püspöki titkár, ma reggel a szlavonai bérmauton levő *Hetyey* Sámuel megyéspüspök után utazott, kivel szombaton tér haza.

— **(A vármegyei fegyelmi választmány)** tegnap délelőtt tíz órakor báró *Fejérváry* Imre dr. főispán elnöklete alatt ülést tartott a vármegyházán, mely alkalommal községi eljárások ellen indított fegyelmi ügyek kerültek tárgyalás alá.

— **(Járványok a vidéken.)** Dacára a még nálunk mindig tartó kedvező időjárásnak, szörvényszerűen még mindig tartanak a különböző járványos megbetegedések, melyek azonban — természetesen — most nem olyan makacsok és nagyszámuak, mint a kedvezőtlen időjárásu tavaszban voltak. A hivatalos bejelentések alapján készített statisztikából kitűnőleg folyó évi szeptember hó elsejétől, ugyane hó 15-éig *roncsoló toroklob* és *torokgyík* nyolc községben tíz kóreset és öt halálalással lépett fel. *A hasi hagymáz* nyolc községben egy-egy

még egy oly ügyes asszony, mint szép Szabóné volt, kinek, bárhol megfordult, egész udvara volt imádóiból, és a kiket ő ügyesen, nemcsak a maga, hanem a direktora javára is tudott értékesíteni.

Nem kellett mást tennie a direktornak, mint ezt a tébolyító asszonyt előre elküldeni egy városba béreltcsinálás végett, főleg, ha abban a városban katonaság volt tömörülve. Elég volt a generálishoz mennie, az szentül rabja lett a szép asszonynak és kiadta az ordrét a tiszteknek, hogy 24 óra alatt bérelni kell valamennyinek. Ilyenkor aztán alig győzte a sok német bankót a táskájába gyümöszölni s vitte haza direktorának, honnét azonban csakhamar visszatért egy kicsit megcirógatni a vén generálist, a ki előtt játszta aztán a magyargyűlölő szerepet, mert — mint később maga beszélte el — az ő haragos kifejezései nagyon tetszettek a német főtiszteknek, a mikor átkozódva kinyilatkoztatta előttük, hogy: ezek a magyar békétlenek okai annak, hogy ebben a felcserült háborús világban tönkre ment a színészet, valódi földöntutók, azt sem tudják, hol húzódnak meg.

S a szép *Deila* addig kacérkodott pezsgő mellett az ősz generálisokkal, míg végre kitudta tőlük, hogy meddig lesznek itt ebben a városban, most merre vonulnak, mely tájon akarják elfogni, vagy tönkretenni a magyar sereget, stb., a miket jól megjegyezve, a generális menlevelével végigment a német táboron — jól megszemlélve a tábor fegyveres erejét — s visszament abba a városba, a hol

esettel, halálozás nélkül. *Vörhény* három községben hat kóresettel, egy halálalással, a *kanyaró* négy községben nyolc kóresettel, halálozás nélkül lépett fel. Azokivül *hőkhurut* és *vérhas* is mutatkoztak, de elenyészően csekély mérvben.

— **(Tanári értekezlet.)** A pécsi közigazgatási tanfolyam tanári kara tegnap délután öt órakor értekezletet tartott, melyen *Kosztis* Kamill tanfolyam-igazgató elnöklete alatt az összes tanárok megjelentek. A tanfolyam tanári kara a jövőben minden hó elején értekezletet tart.

— **(Jelentés a vízről.)** A Tettye vízállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: október hó 2-án reggel 6 órakor a tettyei víztartóban a víz 650 köbm. volt; az ellentartóban 400 köbm. volt; a *hózzáfolyás* 24 óra alatt 1050 köbméternek találtatott.

— **(Jom Kippur.)** Holnap (szerdán) lesz izraelita polgártársaink nagy ünnepe, a kiengesztelés napja, a Jom-Kippur, vagy hosszú nap, mikor az izraeliták huszonnégyórás böjttel vesznek részt a kiengesztelődés ünnepében. Ma este felhat órakor kezdődött az ünnepi ájtatosságok sorrendje a pécsi izraelita templomban a »Kohl Nidre«-vel. Holnap reggel 6 órakor lesz a reggeli ima, 11 órakor a *Muszáf*-ima és délután 4 órakor a *Mincha* ima s az ünnepi ájtatosságok esti 6 órakor érnek véget.

— **(A Zsolnay-szoborra)** a pécsi kereskedelmi- és iparkamarához érkezett adományokról XXX. kimutatás: A XXIX. kimutatás összeg: 14603. kor. 76 fill. Szegedi Kereskedelmi és iparkamara 50 kor. Diósgyőri ipartestület 8 kor. 20 fill. Sikorski Tádé és neje, valamint gyermekeik 2000 kor. Összesen 16662 kor. 46 fillér.

— **(Kezdik már.)** Sok vajadás után végre kezdik már az új szigetkülvárosi iskola építését. A régi iskolát s mellette a két sarokházat tegnap estére teljesen lebontották, csak még egy magas fal állt lebontatlanul. Ma ezt is elhordták s a telket megtisztítván a sok romtól, holnap elkezdik a *Schlauch* Imre építési vállalkozó emberei a földmunkálótakat s bizony az egész építéssel sietni kell,

még direktora székelt, hogy a generálisnak tett ígérete szerint, a társulat rögtön utazzék át s az előadásokból legalább néhányat, lásson a német sereg tisztje is.

Ebben az időben egy szintársulatnak két igazolványos utlevélre volt szüksége. Egyet kapott attól a katonai hatóságtól, a hol volt. Ebben minden egyes személynek a neve és személyleírása ott figurált. A másikat hozta az, a kit előre küldött a direktor a játszóhely kibérlése, berendezése, valamint a bérlé gyűjtés céljából — attól a katonai hatóságtól, a hova a társulat menendő volt.

Az első utlevél arra szolgált, hogy az utközben elérhető magyar csapatok előőrsein átmehessenek; a másik pedig arra, hogy a német csapatok előőrsei beeresztették a vonalon.

Természetes, hogy két ily igazolványos utlevélre az esetben nem volt szükség, ha mind a két város, a melyből távoztak s a melybe beköltöztek, a német által megszállt területen, ugyszintén, ha mind a két város a magyar hatalom területén állott. Ilyen esetben elégséges volt a hatalmon álló katonai térparancsnokságnak egy igazolványa is.

De megjegyzésre méltó dolog, hogy akkor abban a háborús időben még komának sem hittek. Így például nem hittek még annak a bohém csapatnak sem, ha bár nagyon jó szívet és barátsággal fogadta őket egy magyar vitéz hadsereg értelmes eleme, mint a németé.

Hisz milyen drága és ritka volt akkor

mert az épületnek a télre tető alá kell kerülnie.

— **(Katonai hír.)** *Zülchner* Adolf, pécsi 19-ik honvédegyalozredbeli tart. hadnagy, mint »rokkant«, minden népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan a honvédség kötelekéből saját kérelmére elbocsájtattott.

— **(Alakuló ünnepély.)** A Bar.-Szabolcs és környéke bánya- és kohómunkásainak szakegylete folyó hó 7-én (vasárnap) alakuló ünnepélyt tart Szabolcsra. Lesz megnyitó beszéd, tombola és világposta s tánc is. A délután 4 órakor kezdődő ünnepélyre a belépti-díj a pénztárnál 50 fillér lesz.

— **(Adomány az árváknak.)** *Szeibert* Róbert tanár, *Szeifritz* István és *Dobssay* Antal kanonokok, *Horváth* Antal, *Cserdi* Józsefné, *Herbert* Jánosné nagyobb mennyiségű gyümölcsöt ajándékoztak a Rudolfinum és Matessa-intézetek árváinak. Az intézetek igazgatóságai ez uton mondanak köszönetet az adományokért.

— **(Tűz a Lakits laktanyában.)** Ma délután öt órakor a m. kir. 8-ik honvédehuszárezred laktanyájában tűz ütött ki. A laktanya udvarán levő istállóépület tetejéről szálltak fel a lángnyelvek, melyek rövid idő alatt az egész tetőt elhamvasztották. A tűznél megjelentek *Zech* báró tábornok, *Fejérváry* Imre báró főispán, a 8-ik huszárezred tisztikara, míg a katonaság részéről az 52-ik gyalozred készenléte *Monillard* hadnagy vezetése alatt tartotta fenn a rendet. A tűz lapunk zártakor még tart. Tűzoltóink azonban csak a lokalizálásra szorítkoznak.

— **(Pótvásár.)** A Somogy megyében levő *Gyékényes* községben a folyó évi augusztus 1-re esett, de elmaradt országos vásár helyett a kereskedelmi miniszter október 22-re kizárólag pótkirakodó vásárt engedélyezett.

— **(Meggyilkolta a hitestársát.)** *Szeidl* Erzsébet, himesházi lakos, aki a férjétől elváltan élt, pénteken Szabarba ment, hogy onnan egy himesházi zsidó család számára kóserhust hozzon. Visszamenet megleste a férje a szabari erdőben s több késszurással megölte őt. A szörnyű eset közelebbi részletei még hiányzanak.

— **(Az állandó bíráló választmány ülése.)** A vármegyei állandó bíráló választmány ma délelőtt tíz órakor ülést tar-

egy-két órai szórakozás akármelyik hadakozó félnek, mert nem tudta, hogy az a 3-ik óra mit hoz reá.

Tudunk esetet — Latabárral történt Léván — hogy este javában nézték az »Ezred leánya« előadását a német tiszték, egyszerre a 2-ik felvonáson megszólal kint az utcákon a dob, trombita, riadót vertek és fujtak. Egyszerre üres lett a színház, mert hire ment, hogy a magyarok előőrsei mutatkoznak ott a Garam partján. S volt is egy kis csetepaté: a mi csak előpostája volt a nagysarlói diadalnak, még is megesett az az eset, hogy nem jött vissza többé néhány azok közül, a kik az »Ezred leánya« második felvonásáig jól mulattak.

Éppen ilyen eset történt Pázmánynyal is Győrben, midőn Komárom felszabadult és ő társulatával Győrbe vonult.

Most Pázmány társulata a magyar tiszteknek s Győr lelkes közönségének játszott, adta pedig a »Buda ostroma« című hős darabot, a mit Komáromban a társulat számára Futó 7-ik századbeli tűzérkáplár, mint volt színész, irt.

Itt is javában folyt az esti előadás, szintén a második felvonásban ép annál a jelenetnél, a mint egy ügyes borbély Hencit borotválja és ezen művelete alatt össze-vissza hazudozik neki az ostromló magyarokról lehet-havat. Az előadáson jelenvolt tiszték kacagásától majd összeroskadott a színház. Egyszerre — ép úgy, mint, az imént említettük Léván — itt is megszólaltak a dobok és harsogtak

tott a vármegyházán *Fejérváry* Imre báró főispán elnöke alatt. Megjelentek az állandó bíráló választmány tagjai: *Kosztis* Kamill vm. főjegyző, *Seeh* Károly, *Mándy* Samu, *Madarász* István és *Radocsay* Sándor. Az ülés tárgyát a legtöbb adót fizetők névjegyzéke ellen beadott felebbesések képezték. Az állandó bíráló választmány határozata ellen a közgazgatási bírósághoz benyújtandó jogorvoslatnak van helye.

— (**Országos vásárunkra**) a legszebb idő volt tegnap és ma is. A kirakodó vásár csak pótvásár jellegével bírt, a kirakodó helyi iparosok azonban elég jó vásárt csináltak. Az állatvásárra meg volt a felhajtás lovakban, de különösen szarvasmarhákban. A kereslet is meglehetősen volt s így szentmihály-napi vásárunk, bár pótvásár volt, miben sem maradt vissza a rendes vásárok megett.

— (**A város igazoló választmánya**) ma kezdte meg üléseit a városi legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névsorának megállapítása céljából. Az üléseken *Krassnay* Mihály, kir. tanácsos elnököl s azok ma, holnap és holnapután mindenkor délután 3 órakor kezdődnek a városi főjegyzői hivatal helyiségében.

— (**Könnyű pénzszerzési mód.**) Ilyen cím alatt megirtuk a napokban, hogy mily furfangos módon csapták be a zsidóünnepnek alatt *Stankovic* Jócó nagykozári lakos és egy társa *Klie* János pécsi korcsmárost, ki jóhiszeműleg egy százast bizott a jómadarakra, kiknek természetesen legelső dolguk volt a száz frital megszökni. *Stankovic* Jócót meg a furfangos család elkövetése napján sikerült Szigetvárotra elfogni, míg társát *Csumpáss* Stefan nagykozári lakos személyében sikerült kinyomozni. *Csumpáss* Stefánt tegnap letartóztatták s bár tagadja, hogy ő lett volna *Stankovic* társa — miután igen sok terhelő bizonyíték van ellene — ma délután átkísérték a pécsi kir. ügyészséghez.

— (**Sok az üres lakás.**) E hónap végeztével itt lesz már az általános novemberi a trombiták azért, hogy farkasszemet nézzen egymásnak a két ellenség s ha a sors úgy hozza magával, össze is csapjon ott a Rábca és Duna torkolatánál. Hanem a magyar tisztek, miután igen jól mulattak a darabon, megkérték Pázmányt, hogy a színészek addig ne demaszkirozzák magukat, míg ők dolgukat el nem végzik, azután folytassák az előadást.

És a magyar vitézek csakhamar elvégezték dolgukat az ellenséggel, visszatértek úgy sárosan, legyveresen a színházba és végig nézték a »Buda ostromát« onnét, ahol elhagyták, mintha mi sem történt volna.

Harmadnapra ezek után már bevonult fényesen a császári sereg, élén a diadalmas fővezérrrel.

No hogy Pázmány direktor nem rukkolt ki azután a »Budavár ostroma« című darabjával, az már magától értetődik.

Hanem hogy dicsőítő díszelőadást adott, ezt két okból is okosan cselekedte, először, mert enyhítette azt a vakmerőséget, hogy egy magyar szinigazgató sem mert bemenni Komáromba a szabadságharc alatt és ő megtette. Másodszor pedig ezen lojalitásával kiérdemelte azt, hogy ő lett a forradalom lezajlása után — még a megtorlási hónapok alatt is — Magyarország egyetlen vidéki szinigazgatója.

A többi, valamennyi, csak úgy fél és egy esztendő múlva mert a helytartóságnál, illetve a katonai kormányzóságnál koncesszióért kopogtatni.

(Folyt. köv.)

hurcolkodások ideje. S dacára, hogy a hurcolkodásnak kitett halandók minél hamarabb igyekeznek maguknak új lakást szerezni s már augusztus óta volt is nekik erre elég idejük, a kapukon még mindenféle künt vannak a kiadó lakáshirdető cédulák s bármerre járjunk városunk utcáin, mindenütt üres lakásokat hirdető cédulát találunk. Hát bizony vagy négyszázra megy még mindig az üres lakások száma Pécsen s ez a szám most már aligha fog kevesbedni. S talán mondanunk sem kell, hogy ezt is a házbérkrajcár adó bevétele fogja megbánni, mert hát sok lévén az üres lakás, kevés lesz a házbérkrajcár befizetése!

— (**A hivatali kezelés egyszerűsítése.**) Már nem egy ízben megirtuk, hogy a miniszterek a hivatali kezelés egyszerűsítése s a így az ügymenet gyorsabbá tétele céljából, az alantas hatóságokhoz rendeletet bocsátottak ki. Legujabban az igazságügyi hatóságoknak az igazságügyi miniszteriummal és egymással való írásbeli érintkezésük egyszerűsítése tárgyában a miniszter elrendeli, hogy bármily tartalmu beadványok, jelentések, átiratok, küzlet nélkül, a megszólítás mellőzésével tárgyas rövidséggel és szabatosággal szerkesztendők. A beadványokat olvasható aláírással kell ellátni, az egy oldalnál hosszabbra nem terjedő átiratokat féleven kell kiadni. Ugyancsak a miniszter az igazságügyi miniszterium egyes osztályainak érintkezésére nézve szintén tüzetes utasítást adott. Most dolgozzák ki a miniszteriumokban a pénzkézelés és számvitel egyszerűsítésére vonatkozó szabályzatot. A bíróságok ügyvitelének egyszerűsítése és gyorsítása iránt pedig majd az új peres eljárás életbeléptetésével egyidejűleg fognak intézkedni.

— (**Vakmerő rablási kísérlet.**) *Langh* Adolf, ivándárdai földbirtokos és nagybérlő szombatn éjjel után 2 órakor utra kelt, hogy gabonát szállítson Mohácsra. Alig távozott el hazulról, fegyveres rablók törtek házára. De a betörés az ajtók és ablakrácsokat erős ellenálló képessége miatt nem sikerült. E fölött való bosszankodásuk folytán két lövést tettek az ablakon át a szobába. A lövés okozta zajra azonban összefutott a falu népe és mekisérelte a vakmerő rablók elfogását. De ezek több lövést intéztek üldözőik felé s az ez által okozott zavarban sikerült elmenekülniök.

— (**Katonaszökevény.**) *Pecskai* József, paksi születésű, 1897-ben besorozott szakaszvezető, állomáshelyéről Bilekből (Hercegovinában) a napokban Montenegró felé megszökött s azóta megtalálni nem sikerült; azért a katonai hatóság kérelmére a paksi főszerelő országoszerző körözötti.

— (**A szalántai rablóhistoria.**) *Blau* Mihály szalántai korcsmáros, a napokban panaszt emelt a hatóságnál, hogy éjnek idején nála »rablók jártak.« Természetesen vizsgálat indítottak ebben az ügyben s így a vizsgálat folyamán kiderült, hogy a napokban éjjel egy vagy két ember állt meg a korcsmáros ablaka előtt, bezörgettek s pénzt, később pedig sört és pálinkát kértek, azonban, midőn a korcsmáros megfenyegette őket, hogy revolverével kilő az ablakon, szépen tovább mentek. Hogy csupán tréfa volt a dolog, vagy pedig tényleg valami betörést terveztek az éjjeli látogatók, azt a megindított vizsgálat lesz hivatva kideríteni, annyi azonban bizonyos, hogy *Blau* Mihály nem csekély módon vetette el a sulykot, midőn a hatósághoz tett feljelentésében arról beszél, hogy: Szalántán egy veszedelmes rablóbanda garázdálkodik.

— (**Megakadályozott tolvajlás.**) *Klefler* Katalin, lapancsai lakosnő, házába a napokban betörték *Katányos* Vera manfai, *Bogdán* Náncsi bodonyi és *Korpás* Mari kővágószőlősi cigány nők, kik azonban dacára,

hogy sikerült nekik az éléskamrába jutniok, mitsem lophattak el, mert garázdálkodásukat észrevették *Klefler* Katalin szomszédjai, *Schwell* József és *Hohmann* József, kik azonnal értesítették a hatóság embereit s éppen midőn a cigányok felrakodva távozni akartak, az őrzőrat nyakoncsipte s átadta őket a bíróságnak.

— (**Tűz Bellyén.**) A napokban a Bellye község tulajdonát képező községi istálló kigyulladt, mely a benne volt takarmánnyal együtt porrá égett. A kar ezerszáznegyven koronát tesz ki. A tűz eddig ismeretlen keletkezési oka iránt megindították a nyomozást.

— (**Szárazság.**) Az őszi napfény és a hajnali harmat mézet szűrnek a szőlőtűrtökbe. A szőlősgazdák azt tartják, hogy ez a legszebb, elképzelhető időjárás-összessel. Amde a mezőgazdák már sokalják a szárazságot, mert hiszen, ha igaz is, hogy ősszel porba, tavasszal sárba kell vetni, még igazabb az, hogy a jóból is megárt a sok. Nem is beszélünk arról, hogy a városban tűrhetetlen immár a por, elzarták a vízvezeték, hanem a gazdák mondják, hogy agyagos vidéken nem lehet vetőre szántani s a legelők idejekorán tönkre mennek a szárazság miatt. A földben levő magot pedig pusztítja az egér, mely az idej száraz őszen nagyon elszaporodott. Egy bizonyos: hogy *Falb* doktor, ki az idej nyárra havazást, ősze pedig állandó esőzést jósolt, nagyon megbukott a jóslatával.

— (**Illumináció.**) *Kraján* György, *Varga* János, *Salamon* Mihály, ifj. *Dávid* Péter, *Bárdi* Mihály és *Varga* György, alsó-nyéki lakosok, alaposan teleszárták magukat a hegy levélvel egyik éjjel. Hogy azonban ne csak ők legyenek illumináltak, de az éj sötétje is, *Dávid* Péter szivargyújtás közben *Salamon* József szalmáját meggyújtotta.

— (**Betörés.**) *Kúncser* Ferenc, batterszéki mészáros, lakásán egyik közelebbi éjjel néhány betörő erősen kezdett működni, amde a zajra a mészároslegény fölébredt és a látogató urakat megugrasztotta.

— (**A murci.**) Óbort a mai világban csak megrögzött borivók isznak és ha jó, ha rossz a bor, gyanakodva izlelgetik, szidván a korcsmárost, hogy »Hallja! ez a bor új...« Szenzációképen emlegetik, hogy ennél a gazdag urnál, papnál van am a pincében igazi óbor... Aztán vágyakozva gondolnak ra a korcsmára kényszerített halandók s irigykednek, hogy vannak kiválasztottak, kik igazi bort ihatnak. A nagyobb része a közönségnek már le is mondott a borivásról s a frissen habzó sörre adta magát — és jól érzi, hogy ez a jó ital a civilizáció itala, mitől az ember nem lesz dühös, ideges, sőt megcsillapodik, meghizik, meggyarapodnak nyárspolgári erényei... Hanem mikor a korcsmaszatalokon, pinceszereken megjelen a murci, akkor vége minden elvszilárdságnak és szépszisznek. Akár a bor hive az ember, akár a söré, meg kell kóstolnia a murcit. Sőt egyszerű kétszer illik, illetve célirányos be is rugni tőle, mert azt tartja a hagyományos bölcsesség, hogy a forrásában gyöngyöző murci kiviszi, kipurgálja az emberből a rossz nedvet és veszélyes anyagokat, melyekből a betegségek csirázna ki; e szerint egy-két be rugással mindenki tartozik az egészségének. Az idén pedig fölséges murci van: erős, édes és zamatos. Ha meggondolja az ember, hogy mire kiforr ez a nektár, akkorra szentségtelen kezek mindenféle tilos ingredienciákkal »borrá« fogják szaporítani!... No, de addig fel kell használni az alkalmat és élvezni a murcit — rá érünk visszatérni a habzó sörhöz, mire a murci megöregszik és átváltozik. Egyébként a murcinak van jó kelete, szorgalmasan vásárolják a korcsmárosok és elég jó art adnak érte, 18, 20, sőt 22 krajcárt literenként. Az obor pedig nem kell: azt írják a lapok, hogy a nevezetesebb borvidékeken telve vannak a pincek oborokkal. Nincs borkereskedés, mert a külföldi fogyasztó piacok nem bíznak a magyar borokban Engelek teleplezése óta. Bi-

zonyos, hogy a magyar borkereskedés lelkiismeretlen kezekben volt; sok idő telik el, míg a magyar bor a külföldön régi keresettségét vissza nyeri.

— **(A kaposvári-utca rendezése.)** Hetek óta folyik már a kaposvári-utca rendezése, de oly nagy mérvben eddig még nem, mint most. A kaposvári-utca elején álló nagy dombnak a felét már lemetszettek, s most magát az utcát is beássák, még pedig a házak mellett egészen, úgy, hogy az utca egész szélességében egy síkban fog állani a Plébánia-utcával, melynek aszfaltozását — melleslegesen jegyezzük meg — még most sem fejezték be. A kaposvári-utca jobb oldalán levő házak magasabban fekszenek, mint az átelleniek s hogy most ez a sor ház ugyszólván kikerül a földből, a másik sorban, az egyenesítés következtében, a házak alapzatait, fundamentumát ássák ki. Hogy pedig mikor lesz készen ennek az utcának a szabályozása, az nagy kérdés. Ha úgy halad, mint a Plébánia-utca aszfaltozása, akkor hónapok kellene a rendezés befejezésére.

— **(A magántisztviselők Országos Nyugdíj-egyesülete)** egy, városunkban megalakítandó helyi választmány, illetve bizottság érdekében összejövetel megtartását tervezi, a melyre az itteni összes magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat meg fogja hívni. Az összejövetel helye és időpontja lapunk utján fog közzététetni, esetleg külön szétküldendő meghívók által, ha ugyanis a központi igazgatóság (Budapest, VIII. ker., Kerepesi ut 78. szám alatt) intézendő bejelentések a részvételre kellő számban, idejekorán érkeznek be. Mi örömmel üdvözljük a Magántisztviselők Országos Nyugdíj-egyesülete vezetőinek (Elnök: Lukács Béla v. b. t. t. orsz. képviselő, alelnökök: kisjókai Ágoston József kir. tanácsos, orsz. képviselő és Weiss Berthold orsz. képviselő) ama komoly törekvését, hogy az ország minden nagyobb városában helyi választmányokat szándékozik létesíteni és kívánatos, hogy az érdekeltek a részvételre mielőbb és minél nagyobb számban jelentkezzenek. Az egyesület egyáltalában folyton fejlődő tevékenységet fejt ki és ennek köszönheti azt az általános érdeklődést, a mely minden oldalról feléje irányul. Nemcsak a főváros, hanem az országnak minden jelentékenyebb városa szép számmal szolgáltatja a tagokat és ennek tudható be, hogy az egyesületnek nemcsak tökéje, hanem tartalékalapjai is jelentékenyen gyarapodnak úgy, hogy ma már az egyesület vagyona — amely egy nagy bérpalotába és értékpapirokba van befektetve, — jóval felülhaladja az egy milliót. Szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy az egyesületnek nemcsak minden magántisztviselő, hanem egyáltalában minden kereskedelmi alkalmazott is tagja lehet.

— **(Megrugta a ló.)** Tegnap délután 6 óra tájban véletlen baleset történt a vásárban. Egy falusi ember kocsija mellett ténfergett annak hétéves fia az állatvásárban, s egyszerre az egyik ló a kocsi előtt kirugott s a fiut bal lábszáron rugta. Szerencsére a fiu csonttörést nem szenvedett s az orvos bekötözvén a sebet, apja feltette a kocsi és haza vitte ápolás végett.

— **(Talált csomag.)** Tegnap a vásárban az esti órákban egy nagy kendőbe

kötött ruhaneműt találtak s bevitték a rendőrségre. Bizonyára úgy esett le valami falusi kocsiról a csomag, melyet igazolt tulajdonosa átvehet a rendőrségnél.

— **(Ellopta az apja sertését.)** Ugy látszik, hogy ifj. Schrempf János vérmédi lakos azokból a reményteljes ifjakból való, kik nem igen ismerik az »enyém és tied« fogalmak közötti különbséget. Kiténik ez főképen abból, hogy a fiatalember a napokban éjnek idején elhajtotta az apja egy hizóját, melyet aztán Trabert József vérmédi lakos mérsárosnak adott el. A dolog természetesen mihamarabb kiszült s így kénytelen volt a tolvaj fiu bűnét bevallani. A meglopott apa ennek folytán saját fia ellen lopás, Trabert József ellen pedig orgazdaság miatt emelt panaszt a hatóságnál.

— **(Tűz.)** Magyar-Peterden a napokban tűz volt; Szili Lajos és neje, odaváló lakosok istállójának a padlása gyuladt ki, melyet azonban, még mielőtt a tűz nagyobb károkat okozott volna, sikerült eloltani. A kár, mely különben is biztosítás által megtérül, mindössze nem nagy.

— **(Meglopott szatócsné.)** Lengyel Adolfné, pellérdi szatócsné, panaszt emelt a községi elöljáróságnál, hogy éjnek idején valaki szatócsüzletének pénztárát feltörte s abból az asszony összes pénzét, négyszáz koronát ellopott. A panasz folytán megindították a nyomozást az ismeretlen tettes után.

— **(Októberi mulatság.)** Hogy beköszöntött az ős, a mi a lányok nyelvén annyit tesz, hogy megjöttek a jogászok, máris mulatságokról ábrándoznak a pécsi kis lányok, máris mulatságot terveznek a jogászok. A jogászság körében ugyan még nem történt semmiféle konkrét indítvány erre nézve, de az óhaj általánosnak mondható, mert azok a jogászyerekek el tudták lesni a lányok szive dobbanását, a lányok óhaját, hogy bárcsak már egyszer rendeznének a jogászok valami táncmulatságot, mert igazán csak a jogásztáncmulatságokon lehet — úgy mondják általában a lányok — sokat táncolni s kitűnően mulatni. Nos tehát táncolni vágyó lányok, megsugjuk kegyeteknek, hogy a jogászság körében igen is erre vonatkozólag megindult egy kis mozgalom s ez elég biztosíték — legalább úgy gondoljuk, bizva a jogászok ősi erényében — arra nézve, hogy még az október hó folyamán leszen egy jogász táncmulatság.

— **(A vöröskereszt-egylet köréből.)** Az országos vöröskereszt-egylet háboru esetére a sebesült és beteg harcosokról hiralással szolgáló irodákat szervez. E célból a vidéken tudósítokat toboroz s már eddig is az ország legkülönbözőbb részeiből törtétek ajálkozások. Pécsen tudósítókul Kőrmendy Károly, papnöveldei aligazgató ajálkozott. Az egyesület Szegsárdon a m. kir. seiyemgyár egyik épületét 24 sebesült harcos számára kiegészítő kórházul fogja berendezni. A beszállítást egyes városi lakosok saját fogataikon eszközlik. Az orvosi és ápolói szolgálatról, továbbá az élelmezésről a szegsárdi vöröskereszt fiók-egylete és a szegsárdi nőegylet együttesen gondoskodnak. A tudósításokat dr. Hangel Ignác megyei főorvos végzi. A dombóvári vörös-kereszt fiók-egylet választmánya nagy horderejű feladatot tűzött maga elé. Ugyanis figyelemmel arra, hogy Dombóvár:it és a környékén nyilvános kórház nincsen, határozatilag kimondotta, hogy minden erejét és tevékeny-

ségét egyelőre egyesületi kórház létesítésére irányozza, melyet Erzsébet-kórháznak kíván elnevezni. A fiók-egyleti választmány és annak élén elnöke: Paál József egyeleti megbízott már megindították a gyűjtést és ez eddig is sikerrel kecsegtet. A szükséges telek iránt a központi igazgatóság kérelmet intézett Esterházy Miklós herceghez, a ki azon szóbeli kijelentést tette, hogy megfelelő területet a kölcsönösen megállapítandó feltételek mellett a fiók-egylet rendelkezésére fog bocsátani. Buzdulva a kezdet sikerén Fried Nándor dombóvári földbirtokos 1000 korona alapítványt ajánlott fel a kórház alapja javára.

— **(Kórházi bizottsági ülés.)** A város kórházi bizottsága ma délután 4 órakor ülést tartott Majorossy Imre polgármester elnökle alatt a városháza közgyűlési termében. Az ülésen jelen volt Gogolák Károly, a belügy-miniszterium kiküldöttje, ki a kórház anyagi ügyei és ügykezelése átvizsgálását most fejezte be; továbbá Erreth Lajos igazgatófőorvos; a közkórház orvosi kara; Deutsch Kornél főszámvevő, Oberhammer Antal, helyettes gazdasági tanácsos; Maletter Rezső, Kindl Ferenc, Rauch János főmérnök, Cserer Elek dr. tiszti főorvos, Ludvig Ferenc dr. és Csizmadia Géza másodaljegyző. A bizottság első sorban a kórházi orvosi kar és tisztviselői személyzet fizetésrendezését tárgyalta s elhatározta a következőket:

az igazgató főorvos az eddigi 3200 kor. helyett tanácsnoki fizetést kapjon, tehát 3600 kor. fizetést és 700 kor. lakbért;

az eddigi 2 főorvos mellé az osztályorvos is főorvosi címet nyerjen s fizetése 1600 kor. helyett 2000 kor. legyen, a mi eddig is a két főorvosé volt s mind a hárman 2000 kor. fizetést és 490 kor. lakbért kapjanak;

a négy másodorvos közül az első 1600 kor. fizetést, 490 kor. lakbért (vagy természetbeni lakást) és élelmezést, a többi három 1200 kor. fizetést és élelmezést nyer;

a gondnok 2400 kor. fizetést és 560 kor. lakbért;

az ellenőr 1800 kor. fizetést és 490 kor. lakbért kap (az eddigi 1600 kor. helyett);

egy irnok 1200 kor. fizetést és 420 kor. lakbért, a másik irnok 1000 kor. fizetést és 420 kor. lakbért nyer.

Segéd-ellenőr címén új állás szerveztetik 1600 kor. fizetéssel és 420 kor. lakbérrel.

A kórház jövő évi költségvetését a bizottság 10.882 kor. bevételben és 203.640 kor. kiadásban állapította meg s a 192.758 kor. hiány fedezésére a napi ápolási díjat 1 kor. 82 fillérben (91 krajcárban) véleményezi a jövő évre megállapítani.

Elfogadták a Gogolák Károly miniszteri kiküldött által kidolgozott új kórházi ügykezelési és tiszti szabályzatot. E szerint a kórházi pénztárt a várostól ismét átvisszik a kórházba s a pénzt is ott kezelik. Élelmezési, hasznalati cikkekről, raktárányagokról és leltárról kimutatás és számadások vezettetnek s a megnagyobbított ellenőrzés szempontjából szükséges az új segédgondnoki állás. Tíz új gyermekágy és egy fényképező készülék beszerzését s 2 kiegészítő ápoló alkalmazását a bizottság jóváhagyván, az ülés egynegyed hatkor ért véget.

Kimutatás

a gyűdi keresztre befolyt adományokról.

Pécs, 1900. október 2

Mikor nyilvánvalóvá lett a megyés püspöknek az a terve, hogy a nagy jubileumi zárándoklat emlékére Gyűdön egy nagyszerű keresztet állíttat, sokan azon óhajukat fejezték ki, hogy a kereszt felállításának költségeihez ők is szeretnének hozzájárulni. Ismét mások azzal álltak elő, hogy milyen szép lenne, ha az egész egyházmegye hívei részt vehetnének adományaikkal az emlékmű létesítésében. A püspök a sok unszólásra végre megengedte,

hogyan e célra gyűjthetnek az egész egyházmegyében, kikötötte azonban, hogy egy adomány 20 fillérenél több nem lehet. A megindított gyűjtés eredményéről most számol be *Bitter Illés*, főgimn. tanár, a bizottság titkára. 132 plebániában összesen 2583 kor. 13 fillért gyűjtöttek. A legtöbb eredménnyel *Magenheim József*, belvárosi apát plebánus, buzgólkodott, ki egymaga 230 kor. 20 fillért hozott össze hivi körében. A gimnazisták 112 kor. 19 fillért gyűjtöttek szülőik és ismerőseik közt. A begyűlt adományok közt egyáltalán tekintélyes a pécsieké. kik összesen 756 kor. 65 fillért hoztak áldozatul a nemes eszme megvalósítására. De dicséretes a vidékiek buzgótsága is, akiknek adománya esperesi kerületek szerint a következő:

1. *A pécsi esperesi kerületben:*

Ábrahám István (várplébánia) 43-30. *Magenheim József* (belváros) 230-20. *Károly Ignác* (budaikülváros) 26-10. *Horváth Mihály* 6-32. *Antal György* 18-40. *Ángyán Aurél* (szigetkülváros) 80. *Kristóf József* (Bányatelep) 28-53. *Frantich Ágost* (Kővágó-Szöllős) 48-50. *Walter József* (Német-Úrögh) 25-26. *Ujváry Miklós* (Püspök-Bogád) 16-70. *Hepp János* (Szabolcs) 48 kor. Összesen: 571-31 kor.

2. *A németi kerületben:*

Kulcsár János (Garé) 16-24. *Szauter Antal* (Görcsöny) 45-52. *Andrin Gergely* (Keszű) 59-50. *MártonMárton* (Németi) 14-90. *Molnár Márton* (Pellérd) 20 k. Összesen: 156-16 korona.

3. *A szentlőrinci kerületben:* *Dreven Ignác* (Bakonya) 14-46. *Beck Lajos* (Bicsérd) 24-44. *Szabó Imre* (Bükös-d) 19. *Zsulyevics Márton* (Kisasszonyfa) 17-70. *Csurda Béla* (Sumony) 20. *Kreicht Ferenc* (Szent-Dienes) 13. *Wagner Adolf* (Szt.-Iván) 34-30. *Tóth Gyula* (Szt.-Lőrinc) 42-60 k. Összesen: 185-50 kor.

4. *A siklósi kerületben:*

Otrokócy Lajos (Beremend) 22-22. *Pál József* (Lapáncsa) 30-40. *Schunk Ferenc* (Lipova) 19-48. *Brán Bonifác* (M.-Gyűd) 16. *Schultz Károly* (Német-Márok) 10. *Varga Vitus* (Siklós) 47-60. *Koch Ede* (Villány) 17-31 kor. Összesen: 163-01 kor.

5. *A dárđai kerületben:*

Radó Dezső (Herceg Szöllős) 7-50. *Erős Károly* (B.-Lőcs) 24 kor. Összesen: 31-50 k.

6. *A baranyavári kerületben:*

Urav Atala (Baán) 22. *Neumayer Dezső* (Darázs) 1. *Matarics Péter* (Dályok) 18-02. *Penc János* (Izsep) 20-82. *Krisztanics István* (Kisfalud) 3-70. *Péhm Kristóf* (Monostor) 7-72 kor. Összesen: 73-26 kor.

7. *A mohácsi kerületben:*

Reiner Ferenc (Baar) 7-88. *Szandtner Antal* (Duna-Székcső) 11-92. *Gianone Gyula* (Maiss) 14. *Keserics Ferenc* (Mohács) 34-53. *Letics Peregrin* (Mohács) 31-42. *Lipovcsevics Mihály* (Mohács) 8-60. *Gudler Pál* (Nagy-Nyárad) 3-56. Összesen: 111-91 k.

8. *A kéméndi kerületben:*

Pataki Antal (Véménd) 2-92. *Röszler Ferenc* (M.-Kéménd) 2-80. *Scharfenberger János* (Püspök-Lak) 5-22. *Haragó József* (Szebény) 6-86 kor. Összesen: 17-80 kor.

9. *A német-bolyi kerületben:*

Schell Antal (Egerágh) 13-36. *Holmeister Ferenc* (Olasz) 23-26. *Proksch Ferenc* (Rác-Tóttós) 6-64. *Waldfogel Károly* (Szajk) 9-76. *Masson Lipót* (Vokány) 1 kor. Összesen 54-02 k.

10. *A pécsvárad kerületben:*

Szuly József (Berkesd) 9-80. *Komáromy Tódor* (Hird) 3. *Hegyessy László* (H.-Hetény) 6. *Romaisz Ferenc* (Nádasd) 17-64. *Szvetics Gábor* (Pécsvárad) 8-10. *Kontz Ferenc* (P.-Szt.-Erzsébet) 5-70. *Vujics András* (P.-Szt.-László) 10-18 kor. Összesen 60-42 k.

11. *A mágocsi kerületben:*

Takács István (Jánosi) 80 fillér. *Szeke-res Ferenc* (Kárász) 7-10. *Halvax József* (Mágo-cs) 18-76. *Sipos Imre* (Mocsolád) 5-80,

Rajczy János (Szalatnak) 2-28. *Molnár József* (Vaszar) 4-24 kor. Összesen 38-98 k.

12. *A gödrei kerületben:*

Biró Imre (Abaliget) 7-10. *Horváth Lajos* (Gödre) 19-11. *Fülöp István* (Hertelend) 1-90. *Rathman B.* (M.-Szék) 7-55. *Gundy Miklós* (Sásd) 4-44. *Késmárky József* (Vásáros-Dombó) 34-88 kor. Összesen: 74-98 k.

13. *A szigetvári kerületben:*

Sirisaka Ignác (Bogdása) 59-70. *Dobos Henrik* (D.-Szt.-Márton) 4-58. *Hangai Nándor* (Ibafa) 19-24. *Erdélyi János* (Lakócsa) 60-02 kor. Összesen: 143-54 k.

14. *A valpói kerületben:*

Ulákovics György (Harkanovci) 1 kor. Összesen: 1 kor.

15. *A miholjáci kerületben:*

Kuzmics József (D.-Miholjác) 39-30. *Gombárovics P.* (Podgajci) 18-40. *Horváth István* (Radikovci) 10. *Gadó Sándor* (Villevó) 3-10 kor. Összesen: 70-80 k.

16. *A bonyhádi kerületben:*

Klein József (Apar) 15-26. *Jozgics János dr.* (Bonyhád) 13-80. *Teppert József* (Cikó) 4-88. *Anderle József* (Kakasd) 5-60. *Boross Aurél* (Szálka) 2 kor. Összesen: 41-54 k.

17. *A dombovári kerületben:*

Nyárády Alfréd (Dombovár) 20-81. *Fájth Lajos* (Döbrököz) 50. *Kelemen László dr.* (Kurd) 21-20. *Kovács Antal* (Szakál) 27-60. *Vitkovics Ferenc* (Szakcs) 4-04 kor. Összesen: 123-65 k.

18. *Az értényi kerületben:*

Fölker Mátyás (Értény) 15-98. *Kövesdy János* (Kánya) 40 fillér. *Kiss István* (Könyi) 6-66. *Varga Manó* (Paari) 10-13 kor. Összesen: 33-17 k.

19. *A simontornyai kerületben:*

Alagics János (Kis-Székely) 9. *Fülöpp György* (Miszla) 12. *Pintér Károly* (Ozora) 24-66. *Forster Ernő* (Pálfa) 3-50 kor. Összesen: 49-16 k.

20. *A duna-földvári kerületben:*

Oncay Géza dr. (Német-Keér) 3-40. *Streicher József* (Paks) 36-60 k., Összesen 40 kor.

21. *A szegzárdi kerületben:*

Fischer Lipót (Agárd) 11-80. *Holndonner Ferenc* (Bátaszék) 14-20. *Zányi György* (Fadd) 32-60. *Csizmadia Harc* 3-30. *Pártos Zsigm.* (Mőzs) 16. *Fent Ferenc dr.* (Szegzárd) 1. *Fekete Ágoston* (Tolna) 34-60. *Liebbald Lajos* (Tolna) 1-20. *Györkő Ferenc* (Várdomb) 5-80. Összesen: 120-50 kor.

22. *A völgysegi kerületben:*

Streicher Péter (Högyész) 10. *Pévald V.* (Kis-Dorogh) 5-41. *Herger József* (Lengyel) 8-80. *Prikler Károly* (Tevel) 15-20. *Magyar Miklós* (Závod) 23-55 kor. Összesen: 62-96 kor.

23. *Magánosok gyűjtése Pécsen:*

A gimnazisták gyűjtése: 112 kor. 19 fill. (az intézetben 21-28. *Oertl Kálmán* 6-48. *Metz József* 8-25. *Vérfy Aladár* 1-04. *Fáy Andor* 10-30. *Szandtner* 0-80. *Csáky Benjámin* 22. *Kühnl József* 8-40. *Antoni Miklós* 3-50. *Baltha Béla* 6-60. *Tóth Dezső* 10. *Szövényi Ferenc* 2-50. *Frank Rikhard* 3-04. *Halmay Ferenc* 3-80. *Gaal János* 4-20 kor.) *Dr. Sík Jácint* 8-82. *a tanítóképző II. és III. oszt.* 5-71. *Buday Dezső* 10. *Wurster János* 10. *Kremling Károly* 5-40. *Schultz Imre* 2-60. *Cvetkovics L.* 6-60. *a főreáliskolai ifjuság* 23-30. *Jánosi Béla* 4-20. *Erreth János* 9-80. *Pleininger Ferenc* 10. *Székely Róbert* 4-40. *Bubregh Béla* 11. *Komócsy István* 30-40. *Keller István* 7-40. *Szikora Ignác* 1. dr. *Wurster J.* 9-10. *Gergelics József* 7-34. *Keil János* 6-45. *Weber Ernő* 2-48. *Németh J.* 19-70. *Mihálffy Árpád* 9-20. *Báter János* 2-50. *Vargha Etelka* 3-20. *Pécsi Kath. Legényegylet* 3-60. *Eötvös Jenő* 2-70. *Haksch József* 1. *Fischer Ferencz* 1-80. *Gebhardt Ferencz* 1-60. *Wurster A.* 2-20. *Piatsek Zoltán* 6. özv. *Kasza József dr. né* 4-40. *Bitter Illés* 5-24. *Hradek Károly* 6-60. Összesen 357 k. 93 fillér. — Az egész gyűjtés eredménye: 2583 korona 13 fillér.

A „*Turul*“ cigaretta hüvely legfinomabb valamennyi gyártmány között, az egészségre nem ártalmas. Különlegessége, hogy **a cigaretta egyszer meggyújtva, minden szívás nélkül is egyenletesen végig ég**, teljesen szagtalan és tiszta anyagánál fogva az egészségre ártalmatlan.

100 darab 36 fillér.

Kapható minden tőzsdén és minden jobb kereskedésben.

Pécsen

Engel Lajos utóda

könyv és papirkereskedésében,
postán bérmentve küldve

2000 drb . . . . . **7** korona
5000 „ . . . . . **15** „

Művészet, irodalom.

⊙ **Becsület.** Szerencsés körülmények között történt meg a drámai személyzet bemutatkozása tegnap este. Igaz, hogy *Sudermann* ez a realiztikuszú színműve csak közép félháza hozott össze, hanem ez a közönség azután valóban élvezetes előadásban gyönyörködhetett s bő tapsokkal is honorálta a szereplőket. Ezek között a régiek voltak: *Veszprémné*, ki a büszke kereskedelmi tanácsosnét valódi grandezzaival játszotta. *Delli Lajos*, a ki *Kurtban* pompásan megállta helyét s ha megmarad ugy a társalgási, mint az énekes darabokban az ily neki való szerepeknél, bizonyára haladni is fog fokról-fokra s nem kell róla konstatálnunk, mint tavaly, az elernyedést. *Németh János* az öreg Heineckét játszotta meg sok természetességgel. Nagyon meg kell dicsérnünk *Pásztor Jánost*, a ki az elégedetlen asztalos személyében kabinetalakítást nyújtott, ugy játékát, mint maszkját tekintve. *Sáfrány Vilmos*, ugy látszik, kisebb társalgási szerepekben, mint a *Stengel Hugó* kis szerepe is, használhatónak fog bizonyulni.

És most lássuk az új szereplőket.

Kende Paula, a drámai szende, *Mühling Leonát* játszotta. Alakja épen oly megfelelő szerepkörre, mint hangja is. Ugy látszik, a hatás külső eszközeivel nem sokat törődik s ezt jól is teszi. Így legalább minden gondját a természetes alakítás, a szív és lélek hurrain való játszás képezik s erre képes is ugy az egyszerű érzelmek, mint a hatalmasabb szenvedélyek kifejezésére alkalmas hangjával. Épen ezért nyugodt a fellépése, biztos a játék s tőle mindenkor a legjobb alakításokat várhatjuk.

Szacsavay Sándor, az új drámai hős, adta *Heinecke Róbertet*, a darab főszereplőjét. Különösen *Kende Paulával* együttes jeleneteiben tűnt ki, hogy ő is a természetességet, az egyszerűséget keresi s a szívhez beszél, a lélekhez szól játékával. *Organuma* szerencsés; alakja megfelelő és a gyakorlott, jó színész tapasztalatával mozog a színpadon. Egyet azonban már most figyelmébe ajánlunk, hogy a gyors beszédmodortól lehetőleg tartózkodjék, mert ez gyakorta a hatás gyengítésére szolgál.

Komlóssy Ilonka tegnapi szerepében sok reményre jogosító naivanak bizonyult. A tudatlanságot színelő, korán romlott fiatal lányt bravuros természetességgel játszotta meg

s egyképen jó volt úgy a naiv, mint a drámai jelenetekben.

Rajs Ödönben olyan színészt ismerünk meg tegnap, kihez hasonló Follinusz Auréli óta nem járt színpadunkon. Trast gróft játszott, még pedig oly finom, gondos árnyalással, hogy ennek a hatalmas szerepnek legkisebb részletei is kidomborodtak alakításában. Szinte fölénytel uralkodott partnerei felett s azzal a biztos eleganciával, azzal a finom öntudattal játszott, a mit bizony sokszor nélkülözünk jó színészeknél is s a mit a gyakorta nagyobb külső hatást keltő szertelenséggel szemben kétszeresen meg kell becsülnünk.

Füredy Gusztáv szintén igen jó volt, mint Brandt Lóthár. Ez azonban nem olyan szerep, melyben tehetségéről részletes benyomást tudott volna tenni. Így általánoságban is azonban ügyes színésznek bizonyult.

Simon Mariskában már hangjánál fogva is egy, a középkori műveltséget feltűntető társalgási szerepkörre pompásan beváló tagot nyert a társulat. Augusztát sok közvetlenséggel játszott meg s benne bizonyára a népszínművek egyik legjobb parasztasszonyát fogjuk megismerni.

Vágó Béla Mühlíng kereskedelmi tanácsost adta. Alakítása minden tekintetben igen jó volt s benne a drámai apa szerepköre szerencsés betöltőre talált.

Oláhné Henriette az öreg Heineckenét adta kifogástalanul s ő is érdemes szereplője fog lenni a jó ensemblének.

A közönség az új szereplőket mind kitüntető tapsal, a nyújtott élvezetért elismeréssel honorálta s ha ő meg volt elégedve velük, ők is meg lehettek elégedve a közönséggel.

Az előadás összevágó, gyorsan perdülő volt általánoságban is, a mi az ügyes rendezés érdeme.

○ **A menyem.** Holnap, szerdán, kerül színre először nálunk *Carré és Bilhaud* háromfelvonásos vígjátéka, melyet a Nemzeti Színházban múlt ősszel adtak először. A darab meséje a következő: Leverdier képviselő feleségét igen boszantja az, hogy mióta fiuk Pál, (mellesleg: államügyész) megnősült, őt azóta idősb Leverdierné asszonynak hívják, menyét ellenben ifjabb Leverdiernének. Általában semmiképp se tetszik neki menyé, kit fia az ő előleges beleegyezése nélkül szeretett meg. Ez a nemzedékek örökös harca, mely olyan régi, mint a világ; az öregek mindig gáncsolják a fiatalokat és örökös gyámság alatt tartanak. Annyival élesebb az ellentét, mert Leverdier-mama még mindig szívesen tenne menyé kedvéért annyit, amennyit megtehet, de utóvégre sem rendelheti magát teljesen alá menyének.

Különösen éles háboru dul a meny öltözködése körül, melynek a fiatal asszony úgy akar véget vetni, hogy anyósa szabójával dolgoztat s a mama izlését fogadja el, miből a legnagyobb háboru tör ki, mert a szabó a fiatal asszonynak tökéletesen olyan ruhát varr, melyet a mamának varrt s ezt az anyós a legvakmerőbb kihívásnak veszi menyé részéről. Hiszen a fiatal asszony — szerinte — csak azért csináltatta saját számára ugyanazt a ruhát, hogy bemutassa, milyen kevésbé illik a hervadt anyósra az a ruha, melyben az ő fiatal szépsége valódi diadalt arat.

Ezzel egy diszebéd papáéknál harctérré változik át, melyet legelőször hagy el az ártatlan fiatal asszony s hazamenekül a második emeletre. A második menekülő a fiatal férj, ki mamáék levele után hagyja el csatateret s csatlakozik otthon a rögtönzött ebéddel beérő kis feleséghez. A pecsenye előtt Leverdier-papa is kerekelt oid, hogy fiához meneküljön s az ifjú pár rögtönzött ebédjéhez telepedjék, mig odalenn a japáni vázák eltörésénél járnak.

Papa után megérkezik ennek ártalan naiv titkárja, Honoré urfi, majd a papák összes vendégei s végre Paul közbenjárására Leverdier-mama is, hogy kibéküljön menyével — szinből s az ifjú párnál tejezzék be az öreg párnál megkezdett ebédet. A kibékülés sok mézzel-mázzal megtörténik, de az anyós még mindig ugrásra készen áll, mint a tigris, mert légyottot szimatol, melyet bar a háborúság egyik okozója, a szélesap Lodoinska grófnő ígért az ártatlan Honorénak, de erre Leverdier papa megy el, hogy a szép grófnővel pástorórat élvezzen.

A fiatal asszony boszúból a kigyó-simású grófnő iránt ügyesen azon látszatot kelti anyósában, mintha ő menne légyottra az ártatlan titkár lakására s az anyós tanukkal rohan oda; s mig a fiatal asszony férjével itthon, épen papák lakásán enyeleg, idősb Leverdierné asszony in flagranti csipi meg férjét a kigyó-grófnővel a légyotton.

A vén bűnös férj kénytelen képviselői mandátumáról lemondani s talura takarodni, hol idősb Leverdierné asszony papucskormányára alá bűnbánólag tér vissza, menyémek pedig örökre megszabadulnak az anyós gyanakodó felügyeletétől, cseledek úján való kikémltetésüktől és az örökös pörpatvartól.

A holnapi bemutatón Leverdiert **Vágó** Béla, feleségét **Nagy** Vilma, Pált **Rajs** Ödön, Márhát (a címszerepet) **Kende** Paula, Lodoinszka grófnőt **Jeszzenszkyné** és Honorét **Delli** Lajos játsszák.

○ **A „Közgazdasági Híradó“**, szerkeszti V. Olasz Lajos, feltűnő gyorsan hódít tért azok körében, kik közgazdaságunk ügyeivel komolyan foglalkoznak. Ez a heti lap menten minden befolyástól menten tárgyalja a keretebe tartozó dolgokat; kritikája az egész vonalon éles megfigyelő szemre val. Egyoldalussággal sohasem vádolható és ez emeli értékét. Előfizetési ára egy évre 12 korona. Kiadóhivatala Budapesten, V., Hold-utca 15. szám, szívesen küld mutatványszámokat.

Folyószám 5. Idénybérlet 5. Páratlan bérlet.

Nemzeti színház.

Ma szerdán, október 3-án.

Itt először:

A menyem.

Vígjáték három felvonásban. Írták: Fabreibe Carré és Paul Bilhaud. Fordította: Adorján Sándor.

Személyek:

Leverdier	Vágó Béla
Paul	Rajs Ödön
Honore	Delli Lajos
Malescot	Nagy Dezső
Ferdinánd	Németh J.
Gustave	Pásztor J.
Leverdierné	Nagy Vilma
Mártha	Kende Paula
Lodoinszka	Jeszzenszkyné
Marie	Simon Maris
Inas	Kóhalmi

Holnap, csütörtökön, október 4-én:

A dolovai nábob leánya.

Színmű

Péntek: Böregér.
Szombat: Bánk-Bán.

T a n ü g y .

(**Államsegély.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a f. évi állami költségvetésben a gör. kel. egyházi célokra törvényhozásilag megszavazott javadalomból **Bolyarics** Gábor mohácsi gör. kel. szerb esperesplébánosnak, **Andrics** Dusan majssi, **Gruics**

Dömötör borjádi, **Milics** B. János sombereki **Plétics** Sándor dunaszekcsői, **Tomics** Lőrinc lipódi gör. kel. szerb lelkészeknek és **Rádics** Teofán mohácsi gör. kel. szerb segédlelkésznek egyenkint 120 korona; **Andrejevics** Bogolyubné maissi, **Kosztovics** Pálné borjádi, **Tyossits** Györgyné mohácsi gör. kel. szerb lelkész özvegyének egyenkint 60 koronát; a maissi gör. kel. szerb hitközség részére a paplakhoz tartozó kert bekerítésére 200 korona s a borjádi gör. kel. szerb hitközség részére misemondó ruha beszerzésére 200 korona államsegélyt engedélyezett.

Séta a világ körül.

Pécs, 1900. október 2.

— **A kijátszott maire.** A francia kormány által meghívott polgármesterek legnagyobb részét már jóval a diszlakoma előtt feljöttek Párisba. Közülök az egyik, Jean Georger, valamelyik német határszéli kis községnek a polgármestere, alig jött fel ez alkalomból Párisba, máris részesült a gyanútan vidékieknek végzetes sorsában: egy rendkívül furfangos zsebmetszőnek esett áldozatul. A talusi tekintély ugyanis éppen a Madeleine-székesegyházat szemlelte illő bamullattal, midőn egy tisztos ősz férfit, unokájának, egy alig 10 éves fiucsának kíséretében hozzálépett, beszélgetést kezdett vele és a legnagyobb udvariassággal és szakavatottsággal mondta el Georger mairenek a felséges építményre vonatkozó adatokat. A hálás vidéki viszonzásul meghívta egy kis sörre a nyajas aggot, ki fiacskáját a szomszéd tőzsdébe küldötte szivarert. A kis ember csakhamar visszatert a szivarokkal, de midőn nagypapája azokat meglátta, szeretetreméltó arca egyszerre haragba borult:

— Hogy mertél fiam — szólt — ilyen »infectados« szivarokat hozni, talán csak nem hiszed, hogy ilyenekkel fogom megkínálni kitűnő barátunkat, a maire urat?

A kis fiu azonban a feddő szavakra annyira zavarba jött, hogy sirva takadt és vonakodott új szivarok után menni. Az udvarias maire erre fölajánlotta, hogy mivel amugy is szándékozott dohányt venni, ő fogja majd a hozott szivarokat jobbakkal becserelni; ám csak alig szabadulhatott a lekötözött öreg urnak ellenkezőleg »szíves« marasztalásaitól. Végre, mikor a boltba jutva, fizetni akart, nagy megütközéssel vette észre, hogy jóféle vidéki pénzmagtól terhelt tárcája nyomtalanul eltűnt. Visszatért a sörözőbe, de am a tisztos ősznek, a marasztaló nyajas ismeretlenek és érzékeny unokájának csak hült helyét találta.

— **A világ minden részéből.** Londonban naponta átlag véve 120 ezer idegen fordul meg.

Katonai érdemeket először Cromwel idejében adtak.

Kansasban van egy burgonyaföld, a mely negyven mérföld hosszú, ezen az idén 4000 vasúti waggon krumpli lesz. Egy holdon körülbelül 200 bushel krumpli terem meg.

Nagyságához mérten Svájcnak több fogadója van, mint bármely más országnak. Nem kevesebb mint 1700 fogadó van Svájcban, melynek évi bevétele 25 millió dollár.

A hetedik században a sörfogyasztás oly nagy mértékűt öltött Angolországban, hogy Ina, Wessex királya behozta a sörfogyasztási adót, a mely azonban csak természetben volt fizetendő.

A japáni Mikadó palotája telefonnal van összekötve az ország minden állami hivatalával.

Neu Zeelandban és Ausztráliában az asszonyok birnak teljes szavazati joggal.

A nagy orosz birodalomban minden 10—12 ik évben van éhínség.

Vajjon a gyémánt valódi-e, ezt legköny-

nyebb megtudni. Ceruzával pontot vetve a papíra, a gyémánton keresztül nézve a pontot ha csak egy tiszta pont látszik, a gyémánt valódi, de ha két pont látszik, vagy egyik arnyas pont, a gyémánt hamis.

Japánban az a szokás, hogy a menyasszony összes ajándékait, melyet házassága alkalmából kap, szüleinek adja.

Az olasz orvosok annyi pénzt kapnak a külföldiektől, hogy az orvosnövendékek nagy része angolul és németül tanul.

A párisi világiállításon 2827 nagy díjat, 8166 aranyérmét, 12.444 ezüst érmét, 11.615 bronzérmét és 7938 oklevelet osztanak ki, összesen tehát 42790 kitüntetést. Enyit még egy kiállításon sem osztotak ki.

Kairóban a lagzi rendszeren három nap három éjjel szokott tartani.

Japán orvosok vagyontalan betegektől pénzt soha sem fogadnak el. Japánban van egy közmondás, a mely így szól: Ha a betegség és szegénység megtámad egy házat, a ki azon ház lakóitól pénzt fogad el rabló.

A mióta Párisban a Pasteur-intézetet felállították, 23 ezer embert gyógykezeltnek benne.

A narancslevél gondosan elplántálva, gyakran gyökeret ver és narancsfává lesz.

Az angol kereskedelmi hajórajnak van két hajója, a mely már száz éves és most is járja a vizeket,

Zanten, a jóniai szigetek egyikén van egy petroleumforrás, a melyet már 3000 év óta ismernek. Már Herodotus is említi.

Az Oceánia nagy tengerjáró gőzösön 13. számú szoba nincs az asztalnál sincs 13-as szám.

Edinburgban van egy szálló, a mely ötven év óta kizárólag nők részére van fentartva, a szálló első tulajdonosa egy asszony, 17 évig vezette, utána egy másik asszony vette át, a ki 33 éve bírja. A szállóban egy férfi vendég van, egy aglegény, a ki 25 év óta lakik ottan.

Közgazdaság.

□ **Felhívás az erdőbirtokosokhoz.** Azok a birtokosok, kik az 1897. évi XXXI. t. c. 165 §-ában megjelölt, de nem az állam által kezelt, kopár- és futóhomok területek beerdősítése végett a jövő 1901. évben az állam részéről erdei csemetékben ingyen részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy ez iránt való egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat *folyó évi hó 15-ig az illető ker. kir. erdőfelügyelőséghez adják be*, hogy a bejelentett területek beerdősítésének közgazdasági szempontból való szükségessége megelőzőleg megvizsgálható és igazolható legyen. A folyamodónak folyamodványában pontosan be kell jelentenie, hogy mely község határában hány kat.-holdnyi kopár területet milyen fajból való csemetékkel és mely időszakban (1901. év tavaszán-e vagy 1901. év őszen?) óhajt beültetni, meg kell továbbá adni pontos címét és lakhelyét s be kell jelentenie, hogy az adományozandó csemetékészletet mely vasuti állomásra kéri küldeni.

TÁVIRATOK.

— Minsztereink Bécsben.

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Szell* Kálmán miniszterelnök ma délelőtt Bécsben *Goluchowszky* külügyminiszterrel tárgyalt. Egy óraker kihallgatáson volt a királynál. Utána közös miniszteri tanácskozás volt, melyen a magyar kormány részéről *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Hegedüs* Sándor, kereskedelmi és *Lukács* László pénzügyminiszter vettek részt.

— **A veszprémi hólapda.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A belügyminiszterium a „hólapda“ elnevezéssel elkeresztelt ismert könyöradomány-gyűjtési ügyben megbizta a veszprémi alispánt a vizsgálattal. Az alispán átvizsgálván az iratokat, mindent rendben talált, de kötelességének ismerte *Rédey* kanonokot figyelmeztetni, hogy ezentul engedély nélkül ne eszközöljön semmiféle ilyen gyűjtést.

— **Cáfolat.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Zágrárból jelentik, hogy a budapesti lapoknak a *Stadler* érsek melletti tüntetési híreről ott mit sem tudnak. Az egész rosszakaratu felültetésből származik.

— **El Délafrikából.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Laurenzo-Marquezból* jelentik, hogy egy egész testőr-dandár elhagyta *Konatiipoortot* s viszsztatart Angliába.

— **Közkönyvtár Pozsonyban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Pozsonyban nagy ünnepélyességgel megnyitották a városi közkönyvtár ideiglenes helyiségét. A könyvtár egyike a legkiválóbbaknak az egész országban. Ideiglenesen *Kumlík* Emil, ismertnevű hírlapíró és kiváló műfordító vezeti.

— **A khinai háboru.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Takui* távirat szerint *Waldersee* gróf egy hétig marad *Takuban*.

Az oroszok elfoglalták *Szaucsakaut*; a khinaiak negyvenhárom halott hátrahagyásával elmenekültek.

— **Fogságra ítelt hadsegéd.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Hadsepetrosz*, görög tűzérőrnagyot, ki *Miklós* trónörökösét németországi útjában kísérte, *Karlsruhéban* elkövetett közérkölcse elleni vétségért a német hatóságok vád alá helyezték s az iratokat átküldték a görög hadügyminiszternek, ki az őrnagyot a hadsegédi állás alól felmentette s nyolchónapi fogságra ítélte.

— **A szárazföldi torpedók.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Zubovics* Fedor huszárkapitány, a szárazföldi torpedók feltalálója, a német császári kabinetirodától megbízást kapott tervei bemutatására. *Zubovics*, ha a terveket elfogadják, *Khinába* megy, hogy a torpedoműveleteket vezesse.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

HERCEGH JÁNOS mű-esztergályos
Pécs, Király-utca 45.

Ajánlja magát minden e szakmabeli rendelések és javítások olcsó és pontos elkészítésére.

Egy szoba és konyhából

álló lakás kiadó.

Percel-utca 35. számú házban.

Schlauch-féle villatelepen

egészséges, száraz lakások

bérbeadók

s az egyes villák el is adók.

Bővebbet *Indóház-utca 17. sz.*
alatti építési irodában.

Gazdáknak fontos

tudni, hogy üszög ellen gabnájukat **Du-puy-féle magcsávázóval** védhetik.

Főraktár Pécssett:

Spitzer Jakab cégnél

(Pálya-utca 3.)

a hol egyszersmint

heremagvak

legmagasabb napi áron vásároltatnak.

1507. sz.

1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi királyi törvényszék mint csődbíróságnak 1900. évi 13.401. sz. végzésével dr. *Gellér Samu* ügyvéd s tömeggondnok által képviselt *Reif Károly* és fia csődtömege ellen leltározott s birói zár alá vett 2691 kor. 60 fill. beszerzési, 1345 kor. 80 fill. becsértékű ingókra a pécsi kir. törvényszék mint csődbíróság 1900. évi 13891. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak **Pécssett, Irgalmasok-utca 22 sz. alatt** leendő megtartására határidőül **1900. október hó 5. napján délután 2 órája** tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt lisztnemek a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a csődtömeget megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Pécssett, 1900. évi szeptember hó 27-én.

Engler Kálmán,
kir. bir. végrehajtó.